

RĪGAS VĒSTURISKĀ CENTRA SAGLABĀŠANAS UN ATTĪSTĪBAS PADOME

2019. gada 10.jūlijā

Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde (NKMP) Rīgā, Pils ielā 22 – 105

332. sēdes PROTOKOLS

Sēdē piedalās: Padomes locekļi: A.Kronbergs, J.Asaris, V.Brūzis, J.Dambis, I.Purmale, A.Kušķis, I.Tapiņa, J.Zilgalvis, A.Lapiņš

Projektu pārstāvji:

I.Armanova, A.Vēzītis, I.Šļivka - Ēkas ar sabiedriskām un tirdzniecības telpām būvniecības iecere Rīgā, A.Čaka ielā 81

L.Bernšteine, D.Gertners, M.Jaunromāns, J.Vilsons - Apbūves iecere Rīgā, Tirgoņu ielā 1

Sēdi vada: A.Kronbergs

Sēdi protokolē: B.Mūrniece

Sēdi atklāj: 14.00

1.

Padomes 332. sēdes darba kārtība (pielikums nr. 1)

Padome apstiprina darba kārtību bez izmaiņām.

2.

Padomes 333.sēde

Padomes 333. sēdi sasaukt 31. jūlijā 14:00. V.Brūzis un A.Lapiņš informē, ka 31.jūlija sēdē piedalīties nevarēs. Padomes 334.sēdi sasaukt 7.augustā 14:00, pirms tam precizējot kvoruma iespējas, ņemot vērā atvaļinājumu laiku.

3.

Ēkas ar sabiedriskām un tirdzniecības telpām būvniecības iecere Rīgā, A.Čaka ielā 81

iesniedzējs: SIA Centromex.

V.Brūzis: Būvvalde šī gada jūnija sākumā iesniedzēju informēja, ka lai realizētu būvniecības ieceri šajā zemesgabalā, ir jāriko atklāts arhitektūras konkurss. Piekrītot lūgumam atstāt spēkā 2007.gadā notikušā konkursa rezultātus, iestātos precedents par 7 gadu noilguma pieņemšanu. Laiks ir mainījies, līdz ar to – mākslinieciskās izteiksmes līdzekļi, tāpēc uzskata, ka būtu jāriko jauns konkurss.

A.Kušķis: Pilsētas teritorijas plānojumā ir mainījušās atsevišķas prasības. Vienlaikus gan norāda, ka nav mainījusies prasība par atkāpes veidošanu, kurai būtu jāpielāgo projekta iecere. Ir ziņas, ka blakus esošā koka ēka varētu būt potenciāls arhitektūras piemineklis, kas ietekmētu arī piedāvāta risinājuma veidošanu. Ir mainījusies pieeja pagalma ēku maksimālā dzegu augstuma noteikšanai. Turklāt projektā visa zemes gabala robežās ir paredzēta pazemes autostāvvietas, kas nebūtu pieļaujams.

A.Kronbergs: Konstatējams, ka šobrīd spēkā esošie noteikumi ir nedaudz atšķirīgi, tāpēc mehāniski pagarināt Padomes piekrišanu 2007.gadā radītai būvniecības iecerei nebūtu vēlams. Jāņem vērā arī blakus esošās koka ēkas nākotnes liktenis. No blakus zemes gabala attīstības prognozēm ir atkarīgs arī tas, ko pieļaut ēkas būvniecībā Čaka ielā 81.

J.Dambis: Laika nogrieznis ir būtiski pavirzījies uz priekšu. Ir mainījušās normatīvo aktu un sabiedrības prasības, normatīvo aktu piemērošanas prakse, līdz ar to uzskata, ka labākais risinājums šajā situācijā būtu jauna konkursa rīkošana. Ja tiešām ir velēšanas lietot jau iegūtos konkursa rezultātus, nepieciešams sagatavot priekšlikumu, kā 2007.gadā uzvarējusī ideja izskatīties, ja tā tiek mainīta atbilstoši patlaban spēkā esošajām prasībām. Tad varam vērtēt, vai risinājums ir pieņemams mūsdienu situācijai, vai arī tomēr jāriko jauns konkurss. Mainoties laikam, mainās arī arhitektūras formu valoda un izteiksmes līdzekļi, arhitektūra reaģē uz konkrēto brīdi un laikmetu, tāpēc šobrīd piedāvātais risinājums šķiet jau ir nedaudz pagātne.

A.Lapiņš: konstatē, ka 2007.gadā konkursa žūrijai bija ieteikumi uzlabot arī uzvarējušo projektu. Konstatējams, ka šobrīd ir iesniegta iecere bez žūrijas ieteiktajiem uzlabojumiem.

Padome balso par lēmumu: aicināt iesniedzēju izvērtēt divus iespējamus attīstības ceļus: 1) ņemot vērā, ka kopš iepriekšējā arhitektūras konkursa rezultātu apstiprināšanas pagājuši 12 gadi bez projekta attīstības un ir mainījušās atsevišķas Rīgas vēsturiskā centra teritorijas plānojuma prasības, rīkot jaunu arhitektūras konkursu; 2) sagatavot 2007.gadā uzvarējušās projekta ieceres tādu risinājumu, kas atbilst spēkā esošajām normatīvajām prasībām, un iesniegt to Padomei, lai izvērtētu projekta iespējamo pēctecību konkursa risinājumam.

Par: 8 - A.Kronbergs, J.Asaris, V.Brūzis, J.Dambis, I.Purmale, A.Kušķis, J.Zilgalvis, A.Lapiņš

Atturas: 1 - I.Tapiņa

Pret: 0

Padomes lēmums: aicināt iesniedzēju izvērtēt divus iespējamus attīstības ceļus: 1) ņemot vērā, ka kopš iepriekšējā arhitektūras konkursa rezultātu apstiprināšanas pagājuši 12 gadi bez projekta attīstības un ir mainījušās atsevišķas Rīgas vēsturiskā centra teritorijas plānojuma prasības, rīkot jaunu arhitektūras konkursu; 2) sagatavot 2007.gadā uzvarējušās projekta ieceres tādu risinājumu, kas atbilst spēkā esošajām normatīvajām prasībām, un iesniegt to Padomei, lai izvērtētu projekta iespējamo pēctecību konkursa risinājumam.

4.

Ēku iekšpagalma izbūve Rīgā, Kalēju ielā 43/Vecpilsētas ielā 8

Iesniedzējs: Arhitektu kompānija "Ivara Šļivkas birojs" SIA

I.Šļivka informē par projekta ieceri, ņemot vērā, ka Padomes iepriekšējās prasības bijušas projekta katru stadiju izvērtēt Padomē. Lūdz Padomes viedokli par būvprojekta principiālu attīstības veidu, pieļaujamiem kaltajiem ieejas vārtiem kompleksa noslēgšanai naktis laikā no Kalēju ielas, cokola apdares risinājumu, kā arī projekta 1.kārtas ēkas iekšpagalma pagaidu izpildījumu.

I.Tapiņa: piedāvātais risinājums veiksmīgi tiek attīstīts. Variants par telpas atvēršanu ar vārtiem ir pieņemams un atbalstāms.

A.Lapiņš: kopējā attīstība ir atbalstāma. Izceļot durvis un to vietā ieliekot vārtus Kalēju ielas pusē kā vides pieejamības risinājumu ir pieņemams. Cokola apstrādei ar granītu nav īpaša pamata, tas nerisinās mitruma problēmas. Konkrētās problēmas var risināt arī ar apmetumu. Fasādes gala siltināšana nebūtu nepieciešama.

J.Asaris: vārtu ievietošana pieļaujama, tā nodrošinot vides pieejamību. Cokols ar granītu nebūtu apdarināms, pat ja atsevišķi, lielākoties neveiksmīgi, piemēri Vecrīgā ir sastopami. Fasādei jāatrod optimālākais un vienkāršākais risinājums. Pozitīvi novērtē paredzēto viduslaiku aizsargmūra eksponēšanu un informācijas sniegšanu sabiedrībai.

J.Zilgalvis: ēkas cokola apšuvums ar granītu Vecrīgai nav raksturīgs, tāpēc tā lietošana būtu jāpārdomā. Pārējās piedāvātās ieceres atbalsta.

J.Dambis: vērtējot piedāvāto vizualizāciju, rodas nelielas bažas par sajūtām, ko šis objekts radīs. Aicina nepazaudēt vietas un vides autentiskumu, patin un substanci, vēsturisko nodilumu. Ir svarīgi, lai tas nebūtu kā no jauna uzbūvēts komplekss, lai tas nebūtu tik vienots, ka to uztvertu kā jaunu māju, bet gan joprojām tiktu uztverti Vecrīgai raksturīgie pagalmi un noskaņa. Ar pagalma pārsegumu jābūt uzmanīgiem, lai nepazaudētu estētiku un iegūtu kaut ko vairāk, nekā tikai stiklojumu lielā rāmī, tā iegūstot lielveikala raksturu. Aicina rūpīgi saglabāt katru kvadrātmetru, izceļot esošo un pievienojot jaunu vērtību. Cokola apdarei granītu lietot neiesaka. Ja cokolu apdarinās ar granītu, sāļi parādīsies arī virs cokola. Šobrīd ir pieejami arī labi apmetumi, kas risina mitruma un sāļu problēmu. Nacionālā Kultūras mantojuma pārvalde šobrīd eksperimentējam savu ēku pagrabā ar materiālu, kas labi elpo, atdod mitrumu un nodrošina aizsardzību, tāpēc piedāvā Pārvaldes pieredzi, ja tas nepieciešams.

A.Kušķis: projekts attīstās veiksmīgi, neskatoties uz savu sarežģīto raksturu, tāpēc piedāvātos risinājumus vērtē pozitīvi. Uzsverama nepieciešamība saglabāt vēsturiskos elementus un noskaņu. Kopumā projekta attīstība atbalstāma, uz visiem formulētajiem jautājumiem atbildot pozitīvi. Vienīgi iesaka cokola apdarei lietot faturētu, nevis pulētu materiālu.

I.Purmale: kopumā labs projekts, kura virzība ir atbalstāma. Cokola apdarei nevajadzētu lietot akmeni, bet gan Vecrīgai raksturīgo apmetumu.

V.Brūzis: piedāvāto risinājumu vērtē pozitīvi, atbalstot arī ieceri veidot vārtu režģi pret Kalēju ielu. Cokola apdarei granīta uzslāņojumu iesaka neveidot. Piemin Rīgas Doma un Sv. Jāņa baznīcas piemērus, kur sienas apdare ar papildus materiālu mitruma un sāļu uzkrāšanās problēmu neatrisināja. Kultūrvēsturiski vērtīgai ēkai nevajag maksīgus izskaistinājumus. Iesaka sakopt esošo ķieģeļu fasādi, lai neparādītos vidē neiederīga milzīga kasešu fasāde.

Padome balso par lēmumu: pozitīvi novērtējot projekta 2.kārtas attīstību, Padome turpmākajā darbā iesaka pievērst īpašu uzmanību vēsturiskās substances saglabāšanai un izceļšanai, kā arī jauno elementu kvalitātei. Padome iesaka fasādes apdari risināt iespējami vienkāršākā veidā, kā arī cokola apdari risināt Vecrīgai raksturīgā veidā, respektējot kultūrvēsturiski vērtīgās ēkas īpašības.

Par: 9 - A.Kronbergs, J.Asaris, V.Brūzis, J.Dambis, I.Purmale, A.Kušķis, J.Zilgalvis, A.Lapiņš, I.Tapiņa

Atturas: 0

Pret: 0

Padomes lēmums: pozitīvi novērtējot projekta 2.kārtas attīstību, Padome turpmākajā darbā iesaka pievērst īpašu uzmanību vēsturiskās substances saglabāšanai un izceļšanai, kā arī jauno elementu kvalitātei. Padome iesaka fasādes apdari risināt iespējami vienkāršākā veidā, kā arī cokola apdari risināt Vecrīgai raksturīgā veidā, respektējot kultūrvēsturiski vērtīgās ēkas īpašības.

5.

Apbūves iecere Rīgā, Tirgoņu ielā 1

Iesniedzējs: SIA Tirgoņu 1

Projekta iesniedzējs informē par ieceri un lūdz apstiprināt konkursa rezultātus, kas šobrīd jau ir mainīti, ņemot vērā žūrijas ieteikumus. Lūdz saskaņot piedāvāto ēkas būvlaidi, atkāpjoties no normatīvajos aktos prasītās ēkas maketēšanas mērogā 1:1.

A.Kušķis: nepieciešamība maketēt apbūves ieceri Rīgas vēsturiskajā centrā ir noteikta tikai atsevišķās, ļoti īpašās vietās. Maketēšanas ideja ir dot patiesu informāciju sabiedrībai, ņemot vērā konkrētās vietas īpašo nozīmi un sabiedrības iespējamo pastiprināto interesi. Tas ļautu arī precizēt iespējamo apbūves konfigurāciju.

J.Dambis: ir jāsaprot, ka apbūves ieceres maketēšanas prasība ir kompromiss tik nozīmīgā un sarežģītā vietā, kas zināmos apstākļos varētu palikt arī neapbūvēta. Mums jābūt drošiem, lai netiktu izdarīts kaut kas tāds, ar ko visa sabiedrība vēlāk varētu būt neapmierināta.

A.Kronbergs: pēc konkursa žūrijas ieteikumiem izmainītais risinājums ar slīpo jumtu savā ziņā ir zaudējis salīdzinājumā konkursā piedāvāto risinājumu. Moderna mūsu laika izteiksme tagad ir palikta zem viduslaiku jumta.

V.Brūzis: ierosina apstiprināt apbūves ieceres konkursa rezultātus bez izmaiņām. Par pārējo nepieciešams turpināt diskutēt nākotnē. Piedāvātais risinājums jāvērtē arī attiecībā pret Doma laukumu, kurā ir raksturīga apbūve ar lielām, garām fasādēm – Rīgas Doms, bankas ēka, Rīgas birža, Radio māja. Uzmanīgi jāpadomā par ēkas iederību jaunveidojamā laukuma telpā. Šķiet, ka projekts žūrijas lēmumu ir "nopircis" ar labi izstrādāto detalizāciju, bet kopējā koncepcija vēl ir diskutējama.

J.Dambis: atkārtoti uzsverot vietas nozīmi un lielo atbildību, aicina izvērtēšanu un lēmuma pieņemšanu nesasteigt. Ņemot vērā, ka ne Nacionālā Kultūras mantojuma pārvalde, ne Būvvalde šo jautājumu vispār vēl nav vērtējusi, iesaka pieņemt zināšanai konkursa rezultātus un projekta ieceri Padomē vērtēt, kad institūcijas ir iepazinušās un izvērtējušās konkursa rezultātus. Šajā gadījumā diskusijai un lēmumam jābūt sagatavotiem, iespējams Pārvaldei un Būvvaldei uz papildus diskusiju satiekoties atsevišķi.

A.Lapiņš: žūrijā pārstāvēja Latvijas Arhitektu savienību, kā arī atgādina, ka žūrijā bija visu minēto institūciju pārstāvji, tāpēc uzskata, ka nepieciešams secīgs solis – konkursa rezultātu apstiprināšana, lai varētu turpināt jautājuma virzību institūcijās.

Padome balso par lēmumu: pieņemt zināšanai apbūves ieceres Rīgā, Tirgoņu ielā 1 konkursa rezultātus, aicinot izvērtēt atbildīgajās institūcijās gan konkursa rezultātus, gan koriģēto risinājumu un pēc institūciju viedokļa formulēšanas ieceri atkārtoti izvērtēt Padomē.

Par: 8 - A.Kronbergs, J.Asaris, V.Brūzis, J.Dambis, I.Purmale, A.Kušķis, J.Zilgalvis, I.Tapiņa

Atturas: 1 – A.Lapiņš
Pret: 0

Padomes lēmums: pieņemt zināšanai apbūves ieceres Rīgā, Tirgoņu ielā 1 konkursa rezultātus, aicinot izvērtēt atbildīgajās institūcijās gan konkursa rezultātus, gan korigēto risinājumu un pēc institūciju viedokļa formulēšanas ieceri atkārtoti izvērtēt Padomē.

Sēdi slēdz plkst. 16:00

Sēdi vadīja:

A.Kronbergs

Sēdē piedalījās:

J.Asaris

V.Brūzis

J.Dambis

A.Kušķis

A.Lapiņš

I.Tapiņa

I.Purmale

J.Zilgalvis

Sēdi protokolēja

B.Mūrniece